

HET VOORSTEL C VAN DE AFDEELING ROTTERDAM EN O.

Tegen het door ons, naar aanleiding van bovengenoemd voorstel, ingezonden artikel in het *Tijdschrift* zijn opgekomen de Heer PARÉ en de H.H. JAGERINK en SCHREVE resp. in de nummers van 15 en 22 Mei. Wij wenschen niet in een uitvoerige, misschien onvruchtbare dupliek te treden, maar gevoelen ons toch gedrongen om, mede ter bekorting der eventueele discussiën, enkele punten voorkomende in de ingezonden stukken van deze H.H. nader te bespreken.

Vangen wij aan met het stuk van de H.H. J. en S.

„Ter beoordeeling van het examen had Rotterdam *dus niets* (wij cursiveeren) „dan de vragen uit dat *Maandschrift*”. Hier schuilt voor ons de hoofdzaak. Wil men een oordeel vellen als in het voorstel C dan is het materiaal voor de beoordeeling niet voldoende. Men keurt niet afzonder grondig onderzoek, niet dan nadat men een zaak van alle zijden heeft beschouwd en goed heeft nagegaan of er werkelijk overwegende gegevens zijn om een afkeurend oordeel uit te spreken.

De vragen alleen bepalen een examen niet, als men, zooals in de toelichting bij het voorstel C is geschied, ook oordeelen wil over de toelating; zelfs de kennis der behaalde cijfers is dan niet voldoende.

De vragen alleen bepalen de wijze van afnemen van een examen ook niet, zij zouden slechts een factor bij de beoordeeling kunnen vormen.

Zelfs wanneer zij stenographisch waren opgeteekend, wanneer *alle* vragen bekend gemaakt waren, zou een grondig onderzoeker toch ook de patiënten willen zien, die aanleiding tot de gestelde vragen hebben gegeven. Hij zou ook den toon, waarop gevraagd werd, willen kennen en dan nóg zou hij niet het voldoende materiaal hebben om de *wijze van afnemen* te beoordeelen.

De antwoorden zou hij ook moeten kennen, niet alleen die, waarmee de examinator tevreden is, maar ook die welke de examinator verlangt en dezen aanleiding geven tot een tweede of derde vraag om den examinandus op streek te helpou. Ten slotte zou een grondig onderzoeker, die een examen wil beoordeelen er toe komen om . . . het examen bij te wonen.

Wanneer hij evenwel niet in staat is om zich te verplaatsen binnen de grenzen der kennis van de candidaten, zal zijn oordeel dan nog onvoldoende zijn.

Als men tot een bouwkundig ingenieur en tot een metselaar volkomen dezelfde vraag richt: bijv., hoe zult gij op dat terrein een twee steens muur bouwen? zal de eerste een uitvoerig antwoord geven, rekening houdende met bodem, lucht, steen- en kalksoort enz., terwijl de tweede zal antwoorden, dat hij volgens bestek aldus graaft, steen en kalk neemt en de steenen aldus samenvoegt.

Twijfelen de H.H. J. en S. aan de bewering, dat de vragen door den Secretaris alles behalve volledig zijn opgeteekend? Weten zij waarin de bijstand van den eerstondergeteekende bij de Redactie van het *Maandschrift* bestaat?

Een grondig onderzoeker zou zeker de noodige informatiën ingewonnen hebben, alvorens zijn oordeel uit te spreken over de wijze van afnemen van het examen.

Waren de H.H. J. en S. bij het examen tegenwoordig geweest, zij zouden niet gefantaseerd hebben, dat *bij voorkeur* gevraagd werd over onderwerpen door de leden zelf behandeld.

Hadden de H.H. J. en S., gelijk een grondig onderzoeker zou doen, de notulen der vergaderingen gelezen in het *Maandschrift*, zij zouden weten, dat er leden der vereeniging zijn, die niet geslaagd zijn in het examen, zij zouden begrijpen wat een kwitantie-diploma is en voor deze vereeniging beteekent.

Het is onze schuld niet, dat de H.H. J. en S. dat niet begrijpen; wij veronderstelden, dat zij wisten wat zij zoo gemakkelijk konden weten.

De vragen willen wij niet wederom bespreken, maar alleen opmerken, dat, wanneer de H.H. J. en S. het *Maandschrift* hadden gelezen, zij niet zouden schrijven: „de vaste Commissie, die zeer streng onderzoek naar gedrag, „levensloop en wijze van optreden enz. doet is hier toch niet zoo streng geweest”.

Zij hadden kunnen weten, dat tijdens de aanneming van het bewuste lid aan deze Commissie deze functie nog niet was opgedragen.

Zij hadden bovendien nog kunnen weten, dat geen der geslaagden een artikel in het *Maandschrift* heeft geplaatst of in een vergadering heeft gesproken over de genezing van catarrhalen icterus, maar wel, dat in de notulen deze voordracht gedeeltelijk vermeld wordt.

Het al of niet opnemen der notulen in het orgaan van het genootschap behoort niet tot de taak van den eerstondergeteekende, die de Redactie bijstaat.

De H.H. J. en S. hadden ook wel kunnen opmerken, dat wij het toelatings-examen der nieuwe leden, huishoudelijk, het examen door de leden afgelegd — wat natuurlijk maar tijdelijk kan zijn — huiselijk hebben genoemd.

Tot toezending aan vele geneeskundigen van n°. 9 van het *Maandschrift* is besloten in een Algemeene Vergadering; de vereeniging kon nog niet op algemeene bekendheid onder de medici roemen, en hoopte, een bewijs leverende van haar streven en werken, op een welwillende beoordeeling. Zij ontving dan ook daarna duidelijke bewijzen van instemming van verschillende medici.

Het jaarverslag:

De H.H. J. en S. vervaardigen de uitdrukking „persoonlijk jaarverslag” en keuren zelf die uitdrukking af. Op die wijze kan ook niet duidelijk gemaakt worden wat hier het geval is.

De Secretaris brengt het jaarverslag uit: een opsomming van de meest belangrijke feiten, die zich in het afgelopen jaar hebben voorgedaan. Naar aanleiding van enkele voorvallen, knoopt hij daaraan beschouwingen vast en spreekt hij wenschen uit, die geheel voor zijn rekening zijn gebleven. Dat een dergelijk jaarverslag in den vorm is, willen wij zeker niet beweren; het gaat hier echter ook als in zooveel vereenigingen: jaarverslag ten einde; applaus; de Voorzitter bedankt den Secretaris. Dat echter de persoonlijke meening van den Secretaris gebruikt wordt als voorstellende *de* meening van de leden van het genootschap vinden wij niet eerlijk: voor ieder, die begrijpen wil, zal dan ook duidelijk geweest zijn, dat: „is dit een eerlijk citaat”, niet beteekenen kan: „is dit een eerlijk woordelijk overgeschreven zin”.

Uit de notulen van de vergadering, waarin dit jaarverslag is uitgebracht

hadden de H.H. J. en S. kunnen zien, dat een der leden de opmerking maakt, dat hij liever zag, dat de Secretaris alleen feiten vermeldde en geen subjectieve beschouwingen gaf.

De bijstand, die de eerstondergeteekende aan de Redactie van het *Maandschrift* verleent, omvat niet het toestaan of weigeren van het Jaarverslag der vereeniging.

Over het volgende in het schrijven van de H.H. J. en S. zullen wij, het niet nader qualificeerende, heenstappen. Slechts dit merken wij op: „Het „doel van het voorstel R is niet den gymnastiek onderwijzer te verdrijven „of hem *zijn* werk te ontnemen.” Dat zou ook moeilijk gaan, de man heeft acte L. of M. O. en met den medicus niets uitstaande. Daarom moeten de H.H. J. en S. wel bedoeld hebben den gymnastiek-onderwijzer zich noemende heilgymnast. Wij zien niet in dat het hier bedoelde werk *zijn* werk is, tenzij wij weten, dat hij dat werk verstaat.

Daarom is het ons doel in de eerste plaats te steunen dien gymnastiek-onderwijzer, die zich heeft toegelegd op de heilgymnastiek en massage, die blijken heeft gegeven van zijn werk voldoende kennis te bezitten, die zich verbindt — zijn positie tegenover den medicus begrijpende — geen patiënten te behandelen zonder machtiging en goedkeuring van een geneeskundige, die reclame onwaardig vindt, die wenscht te blijven geheel binnen de perken der geneeskundige wetten. Wij wenschen hem in de eerste plaats te steunen en te verkiezen boven de talrijke andere gymnastiek-onderwijzers en niet-gymnastiek-onderwijzers, heilgymnasten en masseurs, die door geen lid van het Genootschap tot bevordering van Heilgymn. te zijn zich niet openlijk hebben verklaard voor deze beginselen.

Neemt men met de H.H. J. en S. eenvoudig aan, dat de leden van het genootschap alleen kwade trouw kennen, ja dan zullen wij in onze verwachtingen bedrogen uitkomen; thans echter zijn wij nog van het tegendeel overtuigd.

Het einde van het stuk van de H.H. J. en S. eischt nog een enkel woord, het best te bespreken in verband met het stuk van den Heer PARÉ, omdat hier eenige overeenkomst bestaat; wat door de H.H. J. en S. met „dubieuze „gevallen” wordt aangeduid, is toch ongeveer het tegenovergestelde van wat de Heer PARÉ noemt: „het een en ander” dat aan den heilgymnast onder onmiddellijk, (direct) toezicht kan worden overgelaten. Dat een heilgymnast onder aanhoudend onmiddellijk toezicht meer uitvoert is mogelijk, hij dient echter te weten hoe hij moet doen en dat is niet altijd door toezicht te contrôleeren. Door ook te willen weten en te willen begrijpen, zoover dat kan, wat hij doet en waarom, streeft hij er naar meer dan een machine te worden o. i. een billijk streven.

Wat de massage betreft, begrijpen wij noch de H.H. J. en S. noch den Heer P. Of massage goed wordt uitgevoerd is toch moeilijk te zien, massage moet gevoeld worden. Een goed masseur zal goede resultaten verkrijgen. Massage kan een diagnostisch — soms gevaarlijk! — hulpmiddel zijn; de diagnose kan al masseerende eerst juist gemaakt worden en het kan zelfs voorkomen dat na die bij het masseeren verkregen diagnose blijkt, dat massage als therapie gecontraïndiceerd is.

De diagnose, de indicatie voor mechanische behandeling stelt de medicus. Is zijn diagnose onjuist of zijn indicatie verkeerd, vertrouwt hij de mechanische behandeling toe aan een heilgymnast als zijn helper, aan wie hij de noodige voorschriften geeft, dan komen de gevolgen voor zijn rekening. De medicus moet de verantwoordelijke persoon tegenover den patiënt blijven, zoo vatten het de leden van het Genootschap tot bevorder. van Heilgymn. op. Het ligt in den aard der zaak, dat de door de H.H. J. en S. en P. zoo op den voorgrond gebrachte massage slechts een klein onderdeel vormt, en de heilgymnastiek de hoofdzaak is van het werk van den heilgymnast. Hij, die het examen heeft bijgewoond, zal dan ook over deze opvatting niet in twijfel verkeerden.

Maar hoeveel patiënten zijn er niet die zelf de indicatie voor een mechanische behandeling stellen en zonder eerst den raad van een medicus in te winnen, zich doen behandelen door een der talrijke heilgymnasten, masseurs en masseuses, onbewust van het gevaar, dat zij kunnen loopen?

Door de leden van het genootschap zal aan deze lijdens geen hulp worden verleend; de leden zijn overtuigd, dat zij dat niet mogen en niet kunnen doen, dat zij niet in staat zijn een volledige indicatie te stellen.

Daarom alleen reeds verdienen zij onzen steur.

De Heer P. neemt tegenover de aan de orde gestelde quaestie — voor ons is meer het voorstel zooals het daar staat van belang — een geheel ander standpunt in dan de Afd. Rotterdam. Hij wil geen heilgymnasten, hij wenscht geen keurbende, hij wil streven naar een ideaal. Wij gaan gaarne hier met hem mede, zien echter geen kans om de collega's nader op de hoogte te brengen, beter dan door aanprijzing van bekende goede leerboeken. Ook verbetering van het onderwijs voor alle studeerenden staan wij sterk voor, maar . . . dat is regeeringszorg.

Van die „te over” medici, waaronder genoegzame krachten gevonden worden om deze behandelingswijze toe te passen, bemerkt men nog niet veel; er behoort meer toe dan weten, ook kunnen.

Dat de pas voor een jong medicus zou worden afgesneden door een heilgymnast, die zijn positie begrijpt gelijk de leden van het Genootschap tot bevorder. van Heilgymn., kunnen wij niet vatten; wij gelooven niet dat ooit een medicus daardoor weerhouden zal worden om dien weg in te slaan. Wij meenen dat het standpunt, dat de heilgymnast, lid van het genootschap, inneemt een zuiver standpunt is, geheel in overeenstemming met de thans bestaande maatschappelijke omstandigheden, dat daardoor patiënten en medici eerder gebaat dan geschaad kunnen worden. Wij blijven volhouden, dat wij door de wijze van afnemen van het toelatings-examen voor heilgymnastiek geen schade toebrengen aan de belangen van den geneeskundigen stand.

Dr. W. RENNSSEN.

H. TIMMER.

Dr. S. B. RANNEFT.